یادداشت روز

رؤیافروشان دوباره مشغول کارند

قرار بود ۱۰۰ هواپیمای ایرباس و ۸۰ هواپیمای بوئینگ وارد ایران شود. قرار بود ایران هاب هوائی منطقه شود؛ حتی برای این کار ۱۲ عدد هواپیمای قاره‌پیما و غول‌پیکر A۳۸۰ سفارش دادیم، هواپیمایی که فقط در فرودگاه امام خمینی(ره) تهران می‌توانست بنشیند و همان جا هم زیرساخت کافی برای نگهداری‌اش وجود نداشت! قرار بود شرکت‌های اروپایی و آمریکایی به ایران بیایند، پژو و رنو برای‌مان خودرو بسازند و توتال و شل برایمان نفت و گاز استخراج کنند. قرار بود آمریکا ۳۰۰ میلیارد دلار در ایران سرمایه‌گذاری کند. قرار بود...

این‌ها فقط بخشی از رؤیاهایی بود که غرب‌پرستان داخلی به مردم فروختند تا برجام را به ایران قالب کنند. به مـــا می‌گفتند هر روز تأخیر در انعقاد برجام ۱۰۰ میلیون دلار یا ۴۰۰ میلیارد تومان خسارت دارد. بگذارید بدون تعارف بگوییم؛ آنها خیلی راحت‌تر از آنچه فکر می‌کنید و با وجدانی کاملا آسوده، دروغ می‌گفتند!

بی‌ارزش‌ترین و بی‌خاصیت‌ترین قرارداد تاریخ معاصر ایران؛ خیلی گران به ملت ایران فروخته شد. از آن حدود ۱۰۰ هواپیمای ایرباس فقط سه ایرباس (آن هم به صورت مرجوعی) نصیب ایران شد که از این سه فروند نیز یک فروند اندکی بعد و تا امروز به دلیل نبود قطعات زمین‌گیر است. حتی یک فروند از آن ۸۰ هواپیمای بوئینگ هم به ایران نرســـید و از ۲۰ هواپیمای ملخی ATR سفارش داده شده، ۱۳ فروند به ایران رسید که مدتی بعد ۱۱ فروند آن به دلیل نبود قطعات تا همین امروز زمین‌گیر شده است. هواپیمایی که به زحمت می‌توانست مسیر کیش به مشـــهد را طی کند و پروازهایی مثل تبریز به چابهار را اصلا نمی‌توانست انجام دهد چه رســـد به پروازهای طولانی خارج از کشور! نوسازی ناوگان هوائی که به عنوان نماد برجسته دستاوردهای برجام مطرح می‌شد، نه تنها هیچ وقت اتفاق نیفتاد بلکه صنعت هوانوردی ایران با برجام معضلات جدیدی پیدا کرد که حتی تا پیش از آن و در اوج دوران تحریم‌ها هم وجود نداشت.

آقای ظریف ۱۲ شـــهریور ۱۳۹۵ - ۲ سپتامبر ۲۰۱۶ نامه‌ای به خانم فدریکا موگرینی به عنوان هماهنگ‌کننده برجام نوشـــت. قسمتی از این نامه با عنوان «فروش هواپیمای مسافربری به ایران» به نقض عهد آمریکا در اجرای قراردادهای ایرباس، بوئینگ و ATR اشـــاره دارد. آقای ظریف می‌نویســـد: «دولت آمریکا طی ۷ ماه گذشته دست کم در چهار مورد مشخص با طفره رفتن آشکار از صدور مجوزهای لازم برای فروش یا اجاره هواپیماهای مسافربری به ایران، از انجام تکلیف خود قصور کرده است.» طبق اعتراف آقای ظریف با برجام حتی اجازه «اجاره» هواپیماهای مسافربری به ایران داده نشد؛ چه رسد به «خرید»!

۵ فوریه ۲۰۱۶ (۱۶ بهمن ۱۳۹۴) یک شرکت اماراتی قصد اجاره ۶ فروند ایرباس A۳۳۰ به ایران داشـــت اما آمریکا مجوز آن را صادر نکرد. ظریف درباره قرارداد با ایرباس، بوئینگ و ATR هم می‌نویسد: «حدود هفت ماه قبل، شرکت ایرباس در چهارچوب یک قرارداد که پوشش رسانه‌ای وسیعی هم پیدا کرد درخواست مجوز برای فروش هواپیماهای غیرنظامی به ایران نمود... [اما] اوفک(دفتر کنترل دارایی‌های خارجی آمریکا) همچنان از صدور مجوز لازم طفره می‌رود. همزمان با شرکت ایرباس، شرکت ATR نیز درخواست کرد؛ هیچ خبری از پاسخ اوفک نیســـت. در تاریخ ۱۴ ژوئن ۲۰۱۶ (۲۵ خرداد ۱۳۹۵) شرکت بوئینگ برای فروش هواپیمای مسافری بوئینگ به ایران درخواست مجوز نمود. هیچ پاسخی از سوی اوفک داده نشـــده است... این مجوزها باید ماه‌ها قبل با یک چرخش ساده قلم صادر می‌شد!»

وضعیت برای صنعت هوانوردی ایران حتی بدتر از دوران قبل از برجام شد. ظریف در نامه‌اش به موگرینی توضیح می‌دهد که چگونه دفتر کنترل دارایی‌های خارجـــی آمریکا (OFAC) در دولت اوباما محدودیت‌های جدیدی برای خطوط هوائی ایران ایجاد کرد: «[اوفک] محدودیت جدیدی را از طریق منع شرکت‌های هواپیمایی خارجی از به اشتراک‌گذاری کدهای پروازی با شرکت‌های هواپیمایی غیر تحریمی ایرانی ایجاد کرده اســـت... این مقرره از اجرای رویه بسیار رایج به اشتراک‌گذاری کدهای پروازی که دهه‌ها، حتی در زمان اوج تحریم‌ها نیز انجام می‌شد، جلوگیری می‌کند.» جالب است بدانید شرکت «ایران‌ایر» که از سال ۱۳۹۰ تحت تحریم‌های آمریکا قرار گرفت، حتی در سال ۱۳۹۱ یعنی در اوج تحریم‌ها نیز قرارداد اشتراک‌گذاری کد (Code Share) با «ترکیش ایرلاینز» داشت، قراردادی که به این دو شرکت اجازه می‌داد تا بلیط‌فروشی مشترک برای پروازهای به اشتراک گذاشـــته خود داشته باشند؛ اما این رویه ساده و مرسوم در حمل‌ونقل هوائی با اجرای برجام نه برای شرکت‌های هوائی تحریم شده بلکه حتی برای شرکت‌های غیرتحریمی نیز ممنوع شد.

برخلاف آن لبخندهای کش‌دار در عکس‌های یادگاری وزیران و دولتمردان حسن روحانی با یک فروند ایرباس فرانسوی، برجام برای صنعت هوانوردی ایران یک ماتم و مصیبت مضاعف بود. رؤیایی که با برجام برای حمل‌ونقل هوائی ایران می‌ساختند هرگز به وقوع نپیوست و به جای آن کابوس برجام دست از سر این صنعت برنداشت. مدتی بعد وقتی از مدیر یکی از رسانه‌های غرب‌پرست حامی دولت وقت پرسیدند چرا شما و دولتی‌ها این‌قدر درباره آثار برجام مبالغه و رؤیابافی می‌کردید؛ پاسخ داد: «این مبالغه‌ها باید می‌شد به این خاطر که فضا خیلی فضای تنگ و ترشی بود، دولت باید در حقیقت این موضوع را قدری بزک می‌کرد که بتواند حرفش را به کرسی بنشاند.» به بیان ساده‌تر دولت وقت دروغ می‌گفت تا حرفش را به کرسی بنشاند. ما نمی‌دانیم چنین سیاستی منافع چه کسانی را تأمین می‌کرد اما در اینکه منافع ملی ایران با این اقدام خدشه‌دار شد هیچ تردیدی وجود ندارد.

آقای پزشکیان می‌گوید دولت او دولت سوم روحانی نیست اما همین سیاست «بزک کردن مذاکرات و توافق با آمریکا» همچنان در بین دولتمردان آقای پزشکیان نیز ادامه دارد. فروردین ۱۴۰۴ در آستانه اولین دور مذاکرات غیر رسمی ایران و آمریکا در مســـقط، دولتی‌ها شروع به رؤیافروشی به سبک برجام کردند؛ با این تفاوت که اگر آن زمان مدعی بودند برجام ۳۰۰ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری در کشور فراهم کرده این بار بدون هیچ حساب و کتابی آن رقم را چندین برابر کردند و رئیس شورای اطلاع‌رسانی دولت ۲۱ فروردین ۱۴۰۴ از تعریف ۲۰۰۰ میلیارد دلار پروژه برای سرمایه‌گذاری آمریکا و اروپا در ایران گفت! یک روز بعد در ۲۲ فروردین ۱۴۰۴ یکی از اعضای شورای اطلاع‌رسانی دولت سعی کرد نسبت به رئیس خود کمی منطقی‌تر باشد و در عرض یک روز آن رقم را نصف کرد و مدعی شد پیشنهاد سرمایه‌گذاری ۱۰۰۰ میلیارد دلاری آمریکا در ایران با مجوز رهبری به طرف آمریکایی داده شده و مورد استقبال قرار گرفته است! روزنامه رئیس شورای اطلاع‌رسانی دولت نیز همین خبر را با ادبیاتی دیگر منتشر کرد. خبری که اساسا دروغ بود و پس از تذکر نهادهای مربوطه روزنامه رئیس شورای اطلاع‌رسانی دولت مجبور به عذرخواهی و حذف خبر شـــد. با این حال فردای آن روز در ۲۳ فروردین ۱۴۰۴ یکی دیگر از چهره‌های سیاسی حامی دولت از رقم ۲۵۰۰ میلیارد دلار پروژه برای آمریکا در ایران رونمایی کرد! آنها درست مثل ۱۰ سال پیش مشغول بزک کردن مذاکرات و توافق با آمریکا بودند اما برای این کار به ناشیانه‌ترین شکل ممکن عمل می‌کردند چون اصلا درکی از اعداد و ارقام اعلام شده‌شان نداشتند.

کل ســـرمایه‌گذاری خارجی در کل جهان در ســـال ۲۰۲۳ میلادی حدود ۹۳۰ میلیارد دلار و در سال ۲۰۲۴ حدود ۱۳۰۰ میلیارد دلار بود. عربستان سعودی و هند به عنوان دو متحد اصلی آمریکا در آسیا طی سال ۲۰۲۳ به ترتیب ۲۲،۸ و ۲۸،۰۸ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری خارجی داشته‌اند. هر جور حساب کنیم اعداد اعلام شده توسط دولتمردان آقای پزشکیان در هیچ کدام از قسمت‌های مغز انسان نمی‌گنجد! اگر رؤیافروشی دولتمردان حسن روحانی برای قالب کردن برجام با قراردادهای ایرباس و بوئینگ حداقل در ظاهر کمی مایه‌های واقع‌گرایانه داشت؛ رؤیافروشی دولتمردان آقای پزشکیان برای قالب کردن مذاکرات و توافق با آمریکا با سرمایه‌گذاری خارجی ۱۰۰۰ و ۲۰۰۰ میلیارد دلاری کاملا انتزاعی و متوهمانه بود.

همزمان که غرب‌پرستان و برخی چهره‌های وابسته به دولت با رؤیافروشی درباره مذاکرات و توافق با آمریکا، قصد خام کردن ما را داشتند، آمریکا و اسرائیل برای حمله به ایران آماده می‌شدند. درست در روزهایی که روزنامه رئیس شورای اطلاع‌رســـانی دولت از «گام مثبت» در مذاکرات می‌گفت (۲۴ فروردین ۱۴۰۴) و برای «استیو ویتکاف» نماینده آمریکا در مذاکرات گزارش تبلیغاتی می‌رفت (۳۱ فروردین ۱۴۰۴)؛ «یسرائیل کاتس» وزیر جنگ رژیم صهیونیستی با پیش‌بینی همکاری آمریکا در حمله به ایران ۱۷آوریل ۲۰۲۵ (۲۸ فروردین ۱۴۰۴) به ارتش اسرائیل دستور آماده‌باش داد. ۷ اردیبهشت ۱۴۰۴ (۲۷آوریل۲۰۲۵) وقتی روزنامه رئیس شورای اطلاع‌رسانی دولت برای‌مان از «امید» به مذاکرات و «سرمایه‌گذاری آمریکا در پروژه‌های بلندمدت ایران» می‌گفت؛ فرماندهی سنتکام در جریان طرح عملیاتی اسرائیل برای حمله به ایران قرار گرفت. ۳ خرداد ۱۴۰۴ روزنامه رئیس شورای اطلاع‌رسانی دولت در حالی از «خوش‌بینی به توافق با آمریکا» گفت و آن را تیتـــر اصلی خود کرد که دقیقا روز قبل از آن یعنی در ۲۲ می ۲۰۲۵ (۲ خرداد ۱۴۰۴) آمریکا و اسرائیل مانور مشترک نظامی‌شان برای حمله به ایران را برگزار کرده بودند. رسانه‌های غرب‌پرست و وابسته به دولت اصرار داشتند مسئولان ایران و افکار عمومی را در خلسه و مستی مذاکرات نگه دارند. آنها خواسته یا ناخواسته عملیات فریب و غافلگیری آمریکا و اسرائیل را تکمیل می‌کردند. عملیات فریبی که به گزارش وال‌استریت‌ژورنال از مدت‌ها قبل با هماهنگی مسئولان آمریکایی و اسرائیلی در رسانه‌ها دنبال می‌شد و هیچ بعید نیست یک سر آن تا مشاوران و رسانه‌های غرب‌پرست داخل ایران نیز ادامه داشته باشد.

این روزهـــا بدون هیچ توجیهی دوباره صحبت از مذاکره با آمریکاســـت. رؤیافروشان باز هم مشغول به کار شده‌اند؛ شاید پای یک عملیات فریب و غافلگیری دیگر در میان باشد و ما باید این هشدار را کاملا جدی بگیریم کسی که با سیلی جنگ از خواب بیدار نشود با بوسه مرگ بیدار خواهد شد.

سید محمدعماد اعرابی

بقایی:

حق ذاتی لبنان برای دفاع از خود بدون توان نظامی ممکن نیست

سخنگوی وزارت امور خارجه با بیان اینکه حق لبنان برای دفاع از خود را به رسمیت می‌شناسیم، گفت: حق ذاتی هر کشوری است که بتواند از خود در برابر تجاوز و دست اندازی رژیم صهیونیستی دفاع کند و اعمال این حق ذاتی بدون برخورداری از توان نظامی و سلاح ممکن نیست.

اسماعیل بقایی، سخنگوی وزارت امور خارجه دوشنبه ۲۰ مردادماه در نشست هفتگی با خبرنگاران به تشریح آخریـــن تحولات در حوزه سیاســـت خارجی پرداخت.

وی در ابتـــدای ایـــن جلســـه به دیپلمات‌های شـــهید در مزارشریف کـــه ۱۷ مـــرداد ۱۳۷۷ در جریـــان تعرض تروریســـتی به سرکنسولگری در مزارشـــریف جان خود را از دست دادند، ادای احترام کرد.

بقایی با اشـــاره بـــه خبرنگاران و تصویربردارانی که دیشـــب در غزه به شـــهادت رسیدند، این جنایت جنگی وحشیانه را به شدیدترین وجه محکوم و بیـــان کـــرد: حمله بـــه خبرنگاران و رســـانه‌ها در هیچ شـــرایطی مجاز نیست و در شـــرایط جنگی حمله به خبرنگاران، روشن و شفاف به صورت جنایت جنگی محسوب می‌شود و در این دو سال نزدیک به ۲۴۰ خبرنگار و اصحاب رسانه در روند نسل‌کشی در فلسطین اشغالی به شهادت رسیدند.

ســـخنگوی وزارت امـــور خارجه در ادامـــه بخش‌هایـــی از وصیتنامه انس جمال الشریف خبرنگار الجزیره که در بمباران شـــب گذشـــته رژیم صهیونیســـتی به چادر خبرنگاران به شـــهادت رســـید را قرائت کرد و به روح ایـــن خبرنگار و دیگر خبرنگاران شـــهید در غزه و کرانه باختری درود فرســـتاد و مسئولیت تک‌تک دولت‌ها و سازمان‌های بین‌المللی برای مقابله با بی‌کیفرمانی رژیم صهیونیســـتی و مقابله با این نسل‌کشی را یادآور شد.

درباره مذاکره با آمریکا تا الان هیچ تصمیمی اتخاذ نشده

بقایی در پاســـخ به سؤالی اظهار داشت: گفت‌وگوها از طریق واسطه‌ها ادامه دارد و درباره موضوعات مختلف هـــم از طریق دفتر حفاظـــت منافع آمریـــکا جایی که لازم باشـــد پیامی را تبادل کنیـــم انجام می‌دهیم و هم از طریق کشـــورهایی که در این یک سال در مواردی پیام‌هایی را رد و بدل کردند، ولی درخصوص انجام مذاکره تا الان هیچ تصمیمی اتخاذ نشده است.

وی در پاســـخ به سؤال خبرنگار فونیکـــس چین مبنی بر اقدام آمریکا در اعمال تعرفه علیه چین گفت: اقدام خلاف قواعد بین‌المللی است و به هیچ عنوان قابل توجیه نیست.

سخنگوی وزارت امور خارجه بیان کرد: رابطه ما با چین مستحکم است و هر دو کشور براساس تشخیص مصالح و منافع خـــود در این خصوص حتما تصمیم می‌گیرند و بـــه روابط خوب خودشان ادامه خواهند داد.

وی در پاســـخ به ســـؤال دیگری درخصـــوص ملاقات‌هـــای مقام‌های روســـیه و آمریکا در آلاســـکا، اظهار داشت: ما متمرکز بر پیگیری و منافع مصالـــح و منطقه خود هســـتیم و با دوســـتان روس در ارتباط هستیم و در مورد موضوعاتی که در دستورکار مناســـبات دوجانبه و رایزنی‌های ما و از جمله موضوع هســـته‌ای اســـت در تعامل هستیم.

این دیپلمات ارشـــد ایرانی ابراز امیدواری کرد که نشســـت فوق‌العاده سازمان همکاری اسلامی درباره غزه برگزار شود.

وی دربـــاره اظهارات پزشـــکیان درخصـــوص غنی‌ســـازی و اینکه اگر بســـازیم دوباره می‌زننـــد و اینکه آیا موضع ایران درباره غنی‌ســـازی تغییر کرده؟ گفت: در مورد غنی‌سازی موضع ما خیلی روشن توسط مقامات مختلف بیان شده است.

بقایی ادامه داد: مادامی که ایران در معاهده منع اشـــاعه عضویت دارد باید بتواند از مزایا و حقوق مترتب بر این عضویت برخوردار شود. براساس ماده چهـــار این معاهده حق داریم از انرژی صلح‌آمیز هســـته‌ای به شمول غنی‌ســـازی بـــرای بهره‌برداری‌های صلح‌آمیز استفاده کنیم.

بهانه سخیفی که آمریکایی‌ها مطرح کردند

بقایی در پاســـخ به سؤالی درباره اظهـــارات مارکو روبیـــو وزیر خارجه آمریـــکا مبنی بـــر اینکـــه حمله به تأسیســـات هســـته‌ای ایران با هدف جلوگیـــری از تبدیـــل درگیری بین ایران و اســـرائیل به جنگ منطقه‌ای بوده، اظهار داشـــت: خیلی روشـــن اســـت این یک ادعای مضحک است. شـــما برای توجیه یک قانون شکنی آشـــکار تجاوز و تعرض بـــه تمامیت سرزمینی یک کشور و نقض حاکمیت ملـــی ایران چنین بهانه ســـخیفی را مطـــرح می‌کنید و این به هیچ عنوان قابل توجیه نیست.

ســـخنگوی وزارت خارجه ادامه داد: واقعیـــت امر که نبایـــد به هیچ عنوان مخدوش شود آمریکا در میانه مذاکرات در شـــرایطی که قرار بود دو روز بعد دور ششم مذاکرات را برگزار کنیم به نوعی رژیم صهیونیستی را به عنوان نایب خودش به جنگ با ایران فرســـتاد و بعد بدتر از آن خودش در این تجاوز نظامی آشـــکار علیه ایران مشارکت کرد.

به گفته این دیپلمات ارشد ایرانی، این بهانه‌ها و ادعاها به هیچ عنوان بار سنگین مســـئولیت آمریکا به خاطر ارتکاب این عمل متخلفانه و مجرمانه را کم نمی‌کند.

عضویت در کنوانسیون پالرمو

بقایی در پاســـخ به سؤالی درباره عضویت در کنوانســـیون پالرمو اظهار داشت: مهم‌ترین تحولی که البته فکر نمی‌کنم ضرورتـــا مرتبط با FATF باشـــد و بلکه به عنـــوان یک تصمیم حاکمیتـــی بنابر تشـــخیص مصالح کشـــور از ســـوی مراجع تصمیم‌گیر اتخاذ شده است.

وی بیـــان کرد: عضویت ایران در کنوانســـیون مقابله با جرایم سازمان یافتـــه فراملی (پالرمو) اســـت و این کنوانســـیون بعد از اینکـــه به تأیید مراجع ذی‌صلاح رسید، سند تودیعش نزد دبیرکل سازمان ملل تودیع شد و ۱۵ مرداد (ششم اوت) این کار انجام شـــد و به زودی ما رسما به عضویت این کنوانسیون درخواهیم آمد و این کنوانسیون از ۲۰۰۳ لازم الاجراست و ایـــران از اولیـــن امضاکنندگان این معاهـــده بین‌المللی بود که تمرکزش همـــکاری بین‌المللی بـــرای مقابله با جرایم سازمان یافته فراملی است.

این دیپلمات ارشد ایرانی عنوان کـــرد: عضویت در این ســـند یکی از موضوعات فیمابیـــن ایران و FATF بوده اســـت و امیدواریم این تحول به پیشـــبرد کار همکاران واحد اطلاعات مالـــی و وزارت اقتصاد در زمینه‌هایی که خودشـــان در دســـتورکار دارند، کمک کند.

هرگونه تحولی نباید مرزهای بین‌المللی را نقض کند

وی بیـــان کرد: دربـــاره رابطه‌ای که با ارمنســـتان داریـــم و راهگذری که قرار است از خاک ارمنستان عبور کند، ما مـــرز مشـــترک کوتاهی در مقایســـه با سایر مرزهایمان داریم. ما مرز زمینـــی حدود ۶ هزار کیلومتری با کشورهای همسایه داریم که از این ۶ هزار کیلومتر حدود ۴۰ کیلومتر مرز مشـــترک با ارمنستان داریم که یکی از امن‌ترین مرزهای ما و مرز دوستی اســـت. رابطه دیرینه و مستحکمی با ارمنستان داریم. در همه این تحولات از نزدیک مواضع و دیدگاه‌های خود را مطرح می‌کنیم.

بقایی تصریح کرد: در عین اینکه همواره از رفع انســـداد و گســـترش مســـیرهای ارتباطی و مواصلاتی بین کشـــورهای منطقه به عنـــوان ابزاری برای بهبود وضعیت اقتصادی، توسعه و رفـــاه ملت‌هـــای منطقه اســـتقبال کردیم، همیشه اعلام کردیم هرگونه تحولات و اقدامی در این زمینه نباید مغایـــر با حقـــوق بین‌الملل باشـــد و مرزهـــای بین‌المللـــی را نقض کند و نباید حاکمیت ملی کشورها و منافع متقابل و ســـاختارهای ژئوپلیتیک را به هم بزند و این موضع ثابت ماســـت که هر دو کشـــور همسایه (جمهوری آذربایجان و ارمنســـتان) به خوبی از آن مطلع هستند.

وی تأکید کرد: مداخله قدرت‌های فرامنطقـــه‌ای را به هیـــچ عنوان و به هر شـــکلی برای امنیـــت و ثبات این منطقـــه مفیـــد نمی‌دانیـــم و در این خصوص مخالفت خود را صریحا ابراز کردیم و در تماس‌هـــای آینده که با مقام‌های ارمنســـتان خواهیم داشت این را به صورت خیلی روشـــن بیان خواهیم کرد.

خبر ویژه

مذاکره با FATF گامی برای افزایش فشار بر ایران نه لغو تحریم‌ها

می‌توان پیش‌بینی کرد نتیجه مذاکرات با FATF، افزایش فشار بر ایران برای تصویب معاهده مقابله با تأمین مالی تروریسم خواهد بود و نه لغو تحریم‌ها.

مسعود براتی کارشناس امور تحریم در این‌باره نوشت: «رئیس مرکز اطلاعات مالی از دعـــوت دبیرخانه FATF برای مذاکره حضوری خبر داد. این دعوت پس از تصویب کنوانسیون پالرمو در مجمع تشخیص مصلحت نظام انجام می‌شود.

مرکز اطلاعات مالی و رسانه‌های دولت در تلاشی پرحجم به دنبال القای این موضوع هســـتند که این مذاکره گره موضوع FATF را حل می‌کند و زمینه‌ساز خروج ایران از فهرست سیاه و عادی شدن پرونده آن در FATF خواهد بود.

امـــا وقتی با دقت به صحبت‌ها و همچنین بیانیه‌های FATF نگاه کنیم، می‌توان پیش‌بینی کرد که نتیجه اصلی مذاکرات ایران و FATF که قرار است در مادرید اسپانیا برگزار شود افزایش فشار بر ایران برای تصویب معاهده مقابله با تأمین مالی تروریسم یا همان سی اف تی خواهد بود.

به عبارت دیگر مذاکرات حضوری صرفاً گامی برای افزایش مطالبه از ایران جهت تکمیل برنامه اقدام خواهد بود. شاید در این میان برخی از اقدامات مقابله‌ای تعلیق شود اما این تعلیق مانند آنچه که در سال ۹۵ تا ۹۸ برقرار بود، اثری بر روی روابط بانکی ایران نخواهد داشت چرا که مانع اصلی تحریم‌های ثانویه آمریکاست و حتی خروج از فهرست سیاه نیز نمی‌تواند اثر ملموسی بر این شرایط داشته باشد.

لذا انتشار این خبر و انجام مذاکره با FATF را در کنار حرف‌های ادعایی غیرواقعی مانند عادی‌شدن روابط بانکی و افزایش همکاری‌های بانکی با کشورهای همسو مقدمه‌ای برای افزایش فشار بر مجمع تشخیص مصلحت نظام برای تصویب سی‌اف‌تی دانست.

مرکز اطلاعات مالی به دلیل ناتوانی در اقناع دبیرخانه افای‌تی‌اف نتوانســـته است ۳۹ مورد دیگر از برنامه اقدام را تغییر وضعیت دهد. رئیس مرکز از زمان حضور در مرکز اطلاعات مالی (۱۴۰۱) این ادعا را داشته که می‌تواند به صورت فعالانه پرونده ایران را بهبود دهد اما تاکنون توفیقی حاصل نکرده اســـت. لذا در دولت پزشکیان روایت خود را تغییر داده و بارها بیان کرده است که تنها در صورت تصویب هر دو معاهده وضعیت ایران تغییر خواهد کرد.

قابل پیش‌بینی است که در ماه‌های پیش رو فشار و مجمع تشخیص مصلحت نظام برای تصویب CFT افزایش یابد. این معاهده از نظر مبنایی به واسطه تعریف از تروریسم با قانون اساســـی کشور ایران مغایرت داشته و مجمع تشخیص مصلحت نظام تاکنون نتوانسته ادعاهای دولت را در این زمینه باور کند. متأسفانه پرونده FATF که در زمان دولت روحانی گره‌خوردن با برجام و مذاکرات کاملاً سیاسی شد تاکنون در سیطره این نگاه سیاسی بوده و مانع بررسی واقعی و کارشناسی آن شده است. مرکز اطلاعات مالی نیز به دلیل تعارض منافع در این موضوع گزارش‌های غیرکارشناسی همراه با ادعاهای خلاف واقع به نهادهای تصمیم‌گیر ارائه کرده اســـت. لازم اســـت شاخص‌های دقیق و قابل اندازه‌گیری برای ارزیابی ادعاهای دولت در این زمینه در مجمع تشخیص بررسی و تصویب شود تا مدعیان نتوانند شانه از مسئولیت خالی کنند».

یادآور می‌شود اخیراً روزنامه اعتماد از قول وزیر اقتصاد تیتر زد: خون تازه در رگ‌های اقتصاد ایران/ بعد از ۷ سال گره FATF باز شده و برای گفت‌وگو از ایران دعوت شده است.

روزنامه ایران هم از قول رئیس مرکز اطلاعات مالی تیتر زد: اول تعلیق تقابل، دوم خروج از لیســـت ســـیاه. این عناوین کلی و مبهم در حالی است که ایران ۳۹ بند از ۴۱ بند برنامه اقدام FATF را به اجرا گذاشته اما این همکاری یک‌طرفه هیچ تأثیری در لغو یا حتی تعلیق تحریم‌ها نداشته و صرفاً اطلاعات بعضاً حیاتی اقتصادی در اختیار طرف غربی قرار گرفته است.

پشت کدام میز مذاکره می‌کنید همان که بمباران شده است؟!

سخنان اخیر رئیس‌جمهور درباره مذاکره و تلقی اینکه مذاکره بدیل جنگ است، موجب تعجب ناظران سیاسی و رسانه‌ای شد.

آقای پزشکیان روز یکشنبه در نشست مدیران رسانه‌ها که مقارن با روز خبرنگار برگزار شد، درباره مذاکرات اظهار کرد: نفت را خواستند تحریم کنند و دارند تحریم می‌کنند. نمی‌شود هم یار طلب کنی هم سر خواهی. اگر استقلال می‌خواهی باید خیلی از مشکلات را تحمل کرد. تصور نمی‌کنم با دعوا به جایی برسیم. در ذات ما تسلیم شدن نیست.

وی درباره مذاکرات اظهار کرد: با دعوا کردن مشـــکلی حل نخواهد شد؛ گفت‌وگو کردن و حرف‌زدن به معنای شکست‌خوردن و تسلیم‌شدن نیست. [خطاب به منتقدان] حـــرف نمی‌زنی؟ خب می‌خواهی چکار کنی؟ می‌خواهی بجنگی؟! خب آمد و زد؛ الان برویم درست کنیم، دوباره می‌آید، می‌زند!

وی در ادامه گفت: «ما بدون تعامل، هماهنگی و نظر مقام معظم رهبری حرکتی انجام نداده و نخواهیم داد. هر اقدامی با رضایت و هماهنگی مقام معظم رهبری انجام خواهد شد. از نظر علمی و اعتقادی معتقدم کاری را که خلاف نظر مقام معظم رهبری باشد، نباید انجام داد و انجام هم نخواهم داد. وقتی هماهنگ کردیم دیگران گیر ندهند که چرا این کار را کردیم».

درباره این اظهارات باید دقت داشت که مذاکره با طرف قائل به مذاکره محترمانه میسر است. مذاکره با طرفی که میز مذاکره را به اذعان خود رئیس‌جمهور بمباران کرده و اذعان هم می‌کند که از مذاکره به عنوان عملیات فریب استفاده کرده، محال و دچار امتناع عقلی است. این تعبیر که «با دعوا به جایی نمی‌رسیم»، مربوط به زمانی است که طرف مقابل نیز همین فهم را داشته باشد وگرنه، سخن نامعتبری است.

ثانیا سخن آقای پزشکیان مبنی بر اینکه «حرف نمی‌زنی؟ خب می‌خواهی چکار کنی؟ می‌خواهی بجنگی؟!»، ناظر بر این مقدمه نادرست و ابطال شده است که مذاکره و جنگ نقیض هم هستند و برای دفع جنگ باید مذاکره کرد. اما دیدیم که وسط مذاکره بودند و آمریکا با رژیم صهیونیستی هماهنگی کامل انجام داد. مذاکره با آمریکا در نگاه قائلان به آن، جایگزینی برای جنگ بود اما اکنون که به اذعان آقای پزشکیان میز مذاکره بمباران شده، پشت کدام میز می‌توان نشست و مذاکره کرد؟!

ثالثا تعبیر بعدی(خب آمد و زد؛ الان برویم درست کنیم، دوباره می‌آید، می‌زند!)، ضمن اینکه آدرس غلطی به دشمن می‌دهد، در تناقض با سخنان قبلی وی است که در پاسخ تهدیدات گفته بود: «بیایید و بزنید، اگر صد تا را بزنید فرزندان ما هزار تا خواهند ساخت؟».

نکته چهارم درباره این بخش از اظهارات آقای پزشکیان است گفته است: «هر اقدامی با رضایت و هماهنگی مقام معظم رهبری انجام خواهد شد. از نظر علمی و اعتقادی معتقدم کاری را که خلاف نظر مقام معظم رهبری باشد، نباید انجام داد و انجام هم نخواهم داد. وقتی هماهنگ کردیم دیگران گیر ندهند که چرا این کار را کردیم».

دولت اگر بنا بود طبق قانون اساسی به نظر حکیمانه رهبر انقلاب اهتمام کند، باید این دوراندیشی صریح رهبر انقلاب را آویزه گوش می‌کرد که فرمودند مذاکره با آمریکا غیرهوشمندانه، غیرعقلانه و غیرشرافتمندانه است و نه تنها هیچ مشکلی را حل نمی‌کند، بلکه تجربه مذاکرات گذشته، همچون برجام، نشان داده که بدعهدی طرف آمریکایی مانع دستیابی به نتایج مطلوب شده است. ایشان همچنین تأکید کردند که مذاکره با آمریکا راه‌حلی برای مشکلات ایران نیست و تنها استثنایی که در سیاست تعاملات دیپلماتیک ایران وجود دارد، عدم مذاکره با آمریکاست.

اما متاسفانه برخی مشاوران و مدیران دولت چنین وانمود کردند که مصمم به مذاکرات شـــرافتمندانه و عاقلانه و هوشمندانه هستند و بنابراین بر انجام مذاکره به عنوان کلید حل مشکلات پافشاری کردند، و مدعی شدند با مذاکرات، نه تنها سایه تهدید جنگ را از سر کشور دور می‌کنند، بلکه چون ترامپ، تاجر و اهل معامله است، خواهند توانست با او شراکت به هم زده و دو هزار میلیارد دلار سرمایه خارجی را به کشور بیاورند. همزمان با این لالایی خواب‌آور بود که دانشمندان و تاسیسات هسته‌ای ترور و بمباران شدند!

نتیجه‌ای که باید گرفت، این است که میزان انطباق دولت باید نظر رهبر انقلاب را در رفتار و عملکرد دولتمردان در هر حوزه- از جمله مذاکرات- سنجید و نه با گفتار و اظهارات. ضمن اینکه بی‌دقتی در اظهار نظرهای دیپلماتیک، هزینه‌های هنگفتی برای کشور به همراه دارد.

نکتـــه پنجم، یادآوری برخی مواضع آقای پزشـــکیان در موضوع مذاکره و مباحث پیرامونی اســـت که برخی از آنها در تناقض با اظهارات دیروز اوســـت و در مواردی هم ناپخته و از سر بی‌دقتی بوده و هزینه‌ساز شده است:

- (نشســـت مطبوعاتی ســـال گذشـــته): ما را تهدید نکنند و با ما دشمنی نکنند، ما با آمریکایی‌ها هم برادریم.

- ما را به دیپلماسی وادار می‌کنند که بلد نیستیم...

- (۲ مهر ۱۴۰۳ در آســـتانه ســـفر به نیویورک در جمع خبرنگاران): ما آماده‌ایم تمام سلاح‌های خود را کنار بگذاریم، به شرطی که اسرائیل نیز آماده چنین کاری باشد. ما به دنبال بی‌ثبات کردن منطقه نیستیم

- در آیین گرامیداشت دومین سالروز بازگشت ناوگروه ۸۶ نیروی دریایی ارتش: آن کاری که ترامپ در منطقه انجام داد و حرف‌هایی زد که غیر از خودش کســـی باور نمی‌کند. کـــدام یک از حرف‌های ایـــن رئیس‌جمهور را ما باید باور کنیم، پیام صلحش را یا پیام کشتار و نابودی انسانها را؟

- (در حیاط دولت): ترامپ اول باید ثابت کند که به حرف‌هایش عمل خواهد کرد. هر وقت به عهد خود پایبند بود گفت‌وگو می‌کنیم.

- (در چهل‌وسومین سالگرد تاسیس دانشگاه آزاد اسلامی): این‌طور نیست که اگر کسی نخواست با ما مذاکره کند، ما دچار مشکل شویم. ما نه یک راه، بلکه صدها راه برای حل مشکلات‌مان داریم، به شرط اینکه همه با هم همکاری کنیم. باید اجازه دهیم نخبگان ما وارد میدان شوند و کار کنند.

- اگر مذاکره به نتیجه نرسید، ما نخواهیم مرد. ما با قدرت و عزت مذاکره می‌کنیم و با ذلت سر خم نمی‌کنیم. این‌گونه مذاکره نمی‌کنیم که ما را تهدید کنند تا هر چی بخواهد به دست آورد و ما تسلیم شویم.

- (خطاب به ترامپ): حالا که تهدید می‌کنی، من اصلا نمی‌آیم با تو مذاکره کنم، هر غلطی می‌خواهی بکنی، بکن... از کاری که با زلنسکی کرد آدم شرمش می‌آید!

- (پیام به ایرانیان مقیم خارج از کشور): دشمن صهیونی در شرایطی به ما حمله کرد که علی‌رغم بی‌اعتمادی به آمریکایی‌ها، برای رفع هر گونه سوءتفاهم در افکار عمومی و اثبات صلح‌آمیز بودن فعالیت‌های هسته‌ای کشور، در حال مذاکره با آن کشور بودیم و پس از انجام ۵ دور مذاکره در شرایطی که برای دور ششم گفت‌وگو آماده می‌شدیم، رژیم صهیونیستی با حمایت آمریکا به طور ناجوانمردانه‌ای کشور ما را مورد تهاجم قرار داد.

- (مصاحبه با تاکر کارلســـون): آمریکا قول داده بود که اسرائیل حمله نخواهد کرد. ما در وســـط مذاکرات با ایالات متحده بودیم و رئیس‌جمهور آمریکا از ما دعوت کرده بود تا برای دستیابی به صلح مذاکره کنیم. در طول مذاکرات به ما گفته شد تا زمانی که به اسرائیل اجازه